

Warszawa, dnia 8 marca 2011 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

BMwpr-070-105/10537 /11/MK

[Handwritten signature]
SEKRETARYAT
Biura Prace Senackich
Wpłynęło dn. 10.03.11 z zał.
nr. 2.117.....podpis *[Handwritten signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 9.03.11.....

nr. 1053.....podpis *[Handwritten signature]*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Odpowiadając na oświadczenie senatora Henryka Woźniaka z dnia 27 stycznia 2011 r., przekazane przy piśmie z dnia 2 lutego 2011 r., znak: BPS/DSK-043-3320/11, w sprawie uszkodzeń urządzeń melioracyjnych w Dolinie Warty i Dolnej Noteci oraz Środkowej Odry, spowodowanych przez bobry, przekazuję poniższe informacje.

Bóbr europejski (*Castor fiber*) podlega ochronie w większości krajów europejskich na podstawie dwóch aktów prawnych. Pierwszym jest Konwencja Berneńska (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263), gdzie bóbr umieszczony jest w III załączniku, obejmującym chronione gatunki fauny. Zgodnie z art. 7 Konwencji, strony powinny regulować przepisami wszelką eksploatację dzikiej fauny wymienionej w załączniku III tak, aby populacja nie była zagrożona. Drugim aktem prawa europejskiego jest dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory - Dyrektywa Siedliskowa. Bobra umieszczono tam w załączniku II, określającym gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony, jak również w załączniku V, gdzie ujęto gatunki zwierząt i roślin, których pozyskiwanie ze stanu dzikiego i eksploatacja jest możliwa pod warunkiem, że populacja tych gatunków zostanie zachowana we właściwym stanie ochrony.

Bóbr europejski objęty jest częściową ochroną gatunkową mocą rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).

W przypadku Polski prawo unijne nie zabrania pozyskiwania osobników bobra europejskiego ze stanu dzikiego, jednak wymagane jest zachowanie populacji we właściwym stanie ochrony. Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), regionalny dyrektor ochrony środowiska, wobec braku rozwiązań alternatywnych i jeśli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, oraz gdy zachodzi jedna z przesłanek, o których mowa w art. 56 ust. 4 pkt 1-8 ww. ustawy, może wydawać zezwolenia na chwytanie celem przemieszczenia osobników w inne miejsce, lub też zezwolenie na niszczenie jego siedlisk, tam i żeremi lub zabijanie osobników. Jedynie w przypadku, gdy zakres zezwolenia obejmuje kilka województw, zgodę wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

W 2010 r. wydano 124 decyzje na zabicie 1874 osobników bobra europejskiego. Zrealizowano odstrzał 366 osobników.

Należy mieć na uwadze, iż szkody w wałach przeciwpowodziowych nie są wyrządzane wyłącznie przez bobry. Bóbr europejski kopie nory w konstrukcjach ziemnych jedynie wówczas, gdy graniczą one bezpośrednio z wodą, tak by wejście do nory mogło znajdować się pod powierzchnią wody. Innymi gatunkami zwierząt, które mogą kopać nory w wałach przeciwpowodziowych są m.in.: lisy, jenoty, norki amerykańskie.

Ponadto, należy nadmienić, że z uwagi na dużą populację bobra w Polsce, sama redukcja liczby osobników w danym miejscu, nawet przez okres całego roku kalendarzowego, nie rozwiąże problemu szkód powodowanych przez ten gatunek, gdyż coraz to nowe rodziny tych ssaków będą zajmować korzystne dla siebie miejsca. W związku z powyższym, bardzo ważnym działaniem jest długofalowe zabezpieczenie budowli wodnych już na etapie ich budowy lub w trakcie remontów, przynajmniej na najbardziej newralgicznych dla ochrony systemu przeciwpowodziowego odcinkach wałów.

Szczegółowy opis metod zapobiegania szkodom wyrządzanym przez bobry zawiera poradnik „Analiza dotychczasowych rodzajów i rozmiaru szkód wyrządzanych przez bobry oraz stosowanie metod rozwiązywania sytuacji konfliktowych”. Poradnik został udostępniony wszystkim regionalnym konserwatorom przyrody i dyrektorom parków narodowych, którzy mogą organizować odpowiednie szkolenia. Przykładowym rozwiązaniem, proponowanym i opisanym w niniejszym opracowaniu, w przypadku rozkopywania wałów i grobli przez zwierzęta, jest zamocowanie rozłożonej na wale metalowej siatki stalowymi kotwami o długości min. 50 cm, lub też wkopywanie siatki lub maty w konstrukcję obwałowania. Zabezpieczenie tego rodzaju uchroni wały przeciwpowodziowe również przed szkodami wyrządzanymi przez inne gatunki zwierząt.

W grudniu 2010 r. została odebrana ekspertyza, która posłużyć ma stworzeniu strategii gospodarowania populacją bobra europejskiego. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektu ww. strategii. Planowane przyjęcie strategii to II kwartał 2011 r. W założeniach dokument ten pozwolić ma na zaplanowanie długoterminowych zabiegów przyczyniających się do zachowania ciągłości populacji gatunku na określonym poziomie liczebnym, przy zastosowaniu odpowiednich metod zapobiegających powstawaniu szkód w gospodarce człowieka.

Minister
Sławomir Białas
Statystyczny Departament

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM